

Undersøgelse ved for tidlig pubertet

Vi tilbyder dit barn en undersøgelse hos en børnelæge i forbindelse med mistanke om for tidlig pubertet.

Normal pubertet

Den normale pubertet er den periode, hvor piger udvikler sig til kvinder og drenge til mænd.

- Hos piger starter den normale pubertet mellem 8 og 13 år. Et af de første synlige tegn på puberteten er brystudvikling og vækstspurt. Menstruationen kommer typisk 2-3 år efter de først pubertetstegn.
- Hos drenge starter den normale pubertet mellem 9 og 14 år. Første tegn på drenges pubertet er, at testiklerne begynder at vokse. Midtvejs i puberteten kommer vækstspurten, og stemmen går i overgang. Som noget af det sidste kommer der skægvekst.

Fælles for både piger og drenge er humørsvingninger, kønsbehåring, svedlugt og bumser. Hos en mindre andel starter svedlugt og kønsbehåring før den øvrige pubertet.

For tidlig pubertet (pubertas præcox)

Hvis puberteten starter for tidligt, bør barnet undersøges af en børnelæge. Hovedparten af børn med for tidlig pubertet er piger. I langt de fleste tilfælde er der tale om et raskt barn, hvor puberteten blot er startet før forventet. Der kan være en arvelig tendens til for tidlig pubertet. I meget sjældne tilfælde kan det være en sygdom, som har sat puberteten i gang.

Sådan foregår undersøgelse

Ved første besøg i Ambulatoriet for Børn og Unge bliver barnet undersøgt af en læge for at vurdere barnets vækst og pubertetens udvikling.

Medbring barnets vækstmålinger

Lægen måler og vejer barnet, og optegner en vækstkurve. Det vil være en stor hjælp, hvis du medbringer alle tidligere længde- og vægtmål fra sundhedsplejerske og egen læge til første besøg. Derudover vil vi gerne kende begge forældres højde, og vi spørger til, hvornår du/I gik i pubertet.

Er barnet en pige, vurderer lægen pigens brystudvikling. Er barnet en dreng, måler lægen testikelstørrelsen. Desuden undersøger lægen, om barnet har kønsbehåring og andre pubertetstegn, fx uren hud og voksen-svedlugt.

Lægen udfører forskellige andre undersøgelser afhængigt af det enkelte barn. Undersøgelserne omfatter blandt andet:

- røntgenbillede af venstre hånd – for at vurdere knoglernes modenhed i forhold til barnets alder
- blodprøver
- hormonstimulationstest, der kan påvise, om de overordnede kønshormoner, der udskilles fra hypofysen, udskilles svarende til at puberteten er i gang
- hos pigerne eventuelt en ultralydsskanning gennem maven af de indre kønsorganer for at vurdere udviklingen af livmoder og æggestokke.

Hvis puberteten er gået i gang, vil lægen bede om en MR-skanning af hjernen for at se, at alle forhold omkring hypofysen er normale.

Barnet kan godt have tidlig kønsbehåring, svedlugt eller tidlig brystudvikling, uden af den egentlige pubertet er startet. I så fald vil lægen følge udviklingen ved besøg hver 4.-6. måned i Ambulatorium for Børn og Unge, indtil piger fylder 8 år/drenge fylder 9 år.

Behandling af for tidlig pubertet

En for tidlig pubertet kan bremses med pubertetsbremsende medicin. En beslutning om, hvorvidt barnet skal begynde i behandling, sker i samråd med lægen.

Der er flere overvejelser, der må tages i betragtning, før behandling vælges, fx:

- hvor langt skolekammeraterne er i deres udvikling
- hvordan barnets psykiske modenhed er
- hvordan barnet kan håndtere de psykiske og kropslige forandringer.

Generelt skal der særlige omstændigheder til, for at man træffer valg om at bremse en pubertet, der er startet efter, at piger er fyldt 8 år og drenge er fyldt 9 år. Hvis I og lægen beslutter, at puberteten skal stoppes, vil behandlingen foregå hos egen læge. Egen læge giver barnet en indsprøjtning hver 4. uge.

Indsprøjtningen bremser produktionen af de overordnede kønshormoner.

Målet med behandlingen er, at pubertetsudviklingen bliver sat på pause. Brysterne kan måske blive lidt mindre eller helt forsvinde igen, vækstspurtten af-flades og temperamentet bliver ofte mere stabilt. Kønsbehåring, svedlugt og bumser kan dog ikke bremses, så det vil udvikle sig stille og roligt fremad, selvom barnet får pubertetsbremsende medicin.

Barnet følges i Ambulatoriet for Børn og Unge hver 6. måned.

Behandlingen fortsætter, indtil barn og forældre i samråd med lægen mener, at det er tid til at stoppe. Pigernes behandling stoppes, når de er 10-11 år, og drengenes, når de er 11-12 år.

Når behandlingen standses, vil barnets pubertet stille og roligt skride fremad igen, og forløbet i Ambulatorium for Børn og Unge afsluttes.

Kontakt og mere viden

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte os. Vil du vide mere om tidlig pubertet, kan du eventuelt læse mere på patienthaendbogen.dk. Søg på: 'tidlig pubertet'.

Ambulatorium for Børn og Unge

Tlf. 97 66 34 02

Vi træffes bedst: Onsdag 8.00 – 9.00